

Motion till riksdagen 2010/11:U313

av **Bodil Ceballos och Åsa Romson (MP)**

Fristående utvärdering av Sveriges politik för global utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en från regeringen fristående utvärdering av samstämmigheten i Sveriges politik ur ett utvecklingsperspektiv.

Motivering

Politik för global utveckling, PGU, har nu varit en del av Sveriges utvecklingspolitik sedan 2003. Beslutet om att samtliga politikområden ska genomföra sin politik på ett sätt som tar hänsyn till effekter för utvecklingsländer och tar tillvara alla möjligheter att bidra till målet hade glädjande nog brett stöd i riksdagen. Sverige har också fått beröm för ambitionerna att skapa samstämmighet för utveckling av OECD:s biståndskommitté DAC. Samtidigt är det tydligt att PGU inte har fått fullt genomslag i den förda politiken. Nästa steg för att stärka samstämmigheten bör bli att låta en extern part utföra en professionell bedömning av hur regeringen hanterar utveckling och andra politiska mål.

I och med regeringens skrivelse *Att möta globala utmaningar – Skrivelse om samstämmighet för utveckling* fick PGU en nystart. Regeringen identifierade sex globala utmaningar där Sverige genom ett samstämmigt agerande över politikområdesgränser kan bidra på ett effektivt sätt till global utveckling. Det är en rimlig utveckling av PGU, då den tidigare strukturen med ett stort antal mål blev oöverskådlig.

I skrivelsen redovisas hur regeringen på en rad olika områden försöker tillvarata de möjligheter till synergieffekter som finns, men fortfarande – sju år efter att PGU antagits av riksdagen – kan inte regeringen visa vilka konkreta målkonflikter som finns och hur man har resonerat när man hanterat dem. Ett mycket tydligt brott mot principen om samstämmighet är att regeringen i strid mot sitt övergripande mål om att minska EU:s exportbidrag vid ett antal till-

Fel! Okänt namn på

fällen röstat för nya exportbidrag i ministerrådet. Men detta exempel på bristande samstämmighet diskuteras inte i PGU-skrivelsen.

I de konkreta bedömningarna i skrivelsen ger regeringen övergripande omdömen och påståenden som inte underbyggs med konkreta referenser. Till exempel skriver regeringen att Sverige vinnlagt sig om de fattiga ländernas intressen i de internationella finansiella institutionerna utan att exemplifiera vilka positioner som kan sägas vara ett stöd för den tolkningen. Regeringen skriver också att EU:s jordbrukspolitik blivit mindre handelsstörande, genom frikopplingen av direktstöden och färre interventioner, men även här saknas tydliga referenser som stöd för påståendet. Det saknas följaktligen transparens i samstämmighetsarbetet.

Vid sidan av riksdagens granskning har idag det civila samhället en avgörande betydelse för att granska brister i samstämmigheten och föreslå förbättringar. Idag granskar civilsamhällesorganisationerna både Sveriges PGU och den *Policy Coherence for Development* som EU:s motsvarande politik kallas. De frivilliga organisationernas granskande roll har dock blivit svagare efter att informationsanslaget till civilsamhället både skurits ned kraftigt och ändrat inriktning från stöd till utvecklingsdebatt och påverkansfrågor till ren information om svenskt bistånd. Det är en olycklig utveckling som ytterligare undergräver tilltron och effektiviteten hos PGU.

Samstämmigheten i Sveriges politik är avgörande för vårt lands bidrag till den globala utvecklingen. För att stärka PGU-perspektivet bör en från regeringen fristående myndighet få uppdraget att fortlöpande utvärdera samstämmigheten i Sveriges politik. Detta var också en av de rekommendationer som OECD:s biståndskommitté rekommenderade Sverige i sin granskning av svenskt bistånd från förra året.

Idag har Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete, Sadev, regeringens uppdrag att utvärdera biståndet. Sadev eller Riksrevisionen bör åläggas att utföra en nödvändig genomlysning av regeringens arbete med PGU och lyfta fram målkonflikterna och hur de hanteras i ljuset. Detta bör vara en prioritering för att tydligt markera att frågor om transparens, utvärdering och ansvarsutkrävande är viktiga i Sveriges utvecklingspolitik.

Stockholm den 27 oktober 2010

Bodil Ceballos (MP)

Åsa Romson (MP)